

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

PODVIG

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

IZZIV ZA DIJAKA: Fast fashion

**Ključno vprašanje: V
kolikšni meri se dijaki
zavedajo vpliva
modne industrije na
okolje in ali so
pripravljene »posegati
po oblačilih iz druge
roke« ?**

Krepitev kompetence podjetnosti in spodbujanje prožnega prehajanja med izobraževanjem in okoljem v gimnazijah.

ŠOLA: Šolski center Postojna,
Cesta v staro vas 2; 6230 Postojna
MENTORICA: Andreja Kerin, prof. biologije
RAZRED: Gimnazija 3.B

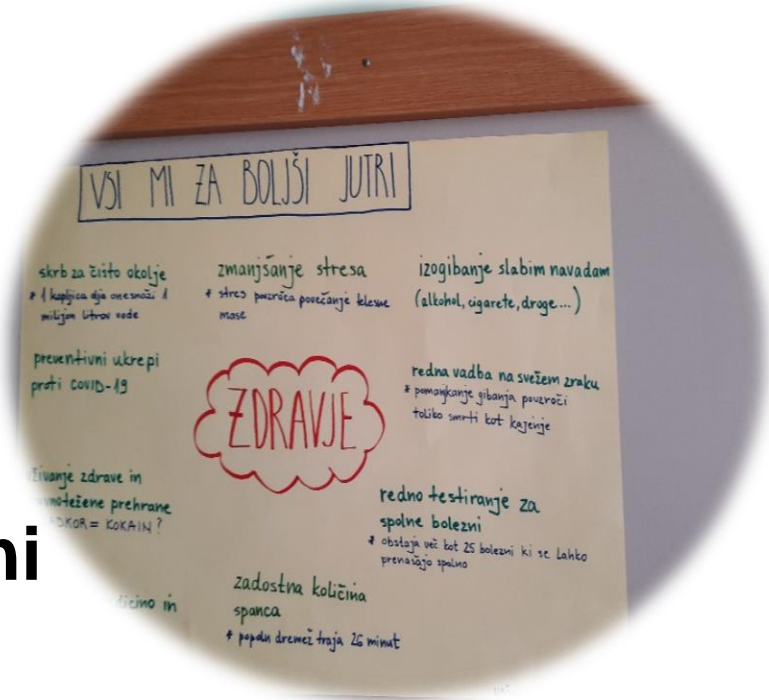
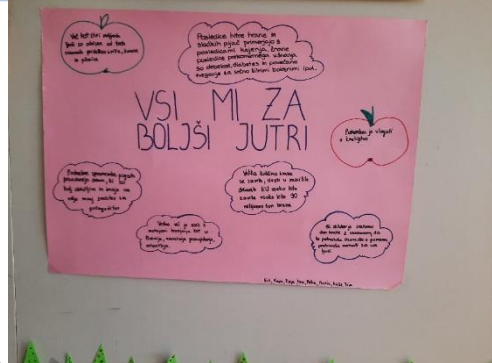
IZBRATI CILJ IZ AGENDE TRAJNOSTNEGA RAZVOJA IN GA RAZVIJATI NA ŠOLI

PRIHODNOST, ki jo želimo

CILJI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA

- Z dijaki smo si ogledali cilje trajnostnega razvoja in jih komentirali.
- Dijaki so se razdelili v skupine in razmišljali (metoda „brain storming“) katere cilje bi v posamezni skupini lahko razvijali tudi na šoli.
- Skupine so predstavile naslednje cilje trajnostnega razvoja:
 - ***Enakopravnost med spoloma***
 - ***Odgovorna poraba in proizvodnja: problem tekstilne industrije (zlasti hitre mode)***
 - ***Zdravje in dobro počutje***
 - ***Odprava lakote***

Dijaki so v skupini na podlagi izbranega cilja predstavili plakate z idejami

1. OPREDELITEV PROBLEMA

Dijaki so se ob izbranih ciljeh trajnostnega razvoja morali odločiti, kateri cilj bodo razvijali dalje. Pri tem so cilje ovrednotili z naslednjimi kriteriji, predstavljenimi v tabeli.

KRITERIJI/ OVREDNOTENJE		IZBRANI CILJI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA			
		Enakopravnost med spoloma	Fast fashion	Lakota	Zdravje
1.	<i>Lahko ga izvajajo vsi vključeni dijaki</i>	✓	✓	✓	✓
2.	<i>Se pojavlja kot problem na šoli</i>		✓		
3.	<i>Tema mi je všeč</i>	✓	✓		
4.	<i>Za izvedbo ne potrebujemo dodatnih denarnih sredstev</i>	✓	✓		
5.	<i>Tema je zanimiva za ostale dijake na šoli</i>	✓	✓	✓	✓
6.	<i>Rešitev predstavim na šoli</i>	✓	✓	✓	
7.	<i>Idejo (rešitev) lahko prenesem v lokalno skupnost</i>		✓	✓	✓

1. OPREDELITEV PROBLEMA

12. cilj: ZAGOTOVITI TRAJNOSTNE NAČINE PROIZVODNJE IN PORABE

IZZIV: ALI LAHKO
DIJAKI NA ŠOLI
ZMANJŠAJO NAKUPE
NOVIH OBLAČIL IN ALI
SO PRIPRAVLJENI
POSEGATI TUDI PO
OBLAČILIH IZ „DRUGE
ROKE“?

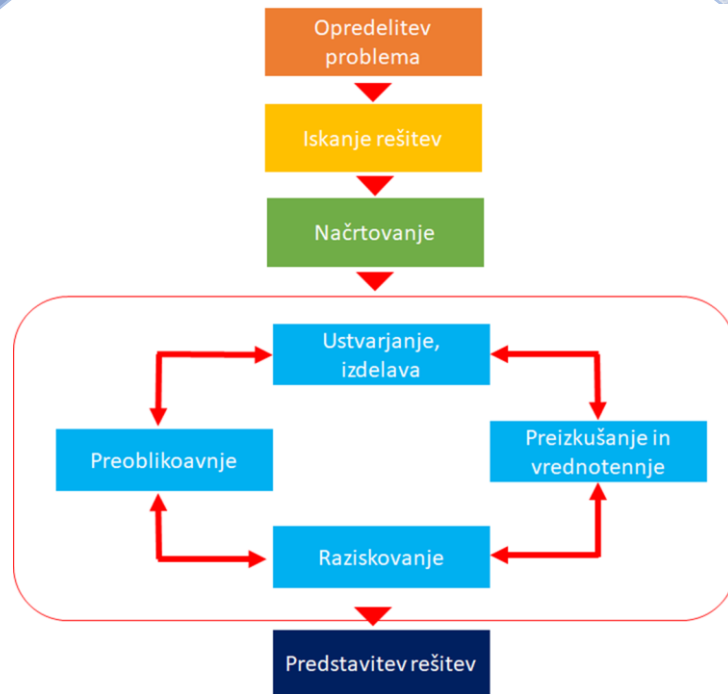
Tekstilna industrija danes predstavlja drugega največjega onesnaževalca vodnih virov in veliko podjetij izkorišča delavce v razvijajočem se svetu. Pri proizvodnji oblačil se uporabljajo strupene kemikalije, tekstilna vlakna materialov kot so najlon, poliester itd. pa predstavljajo pomemben vnos mikroplastike v vodne ekosisteme.

(Vir: Niinimäki in sod.,2020)

2. ISKANJE REŠITEV

Dijaki so na listke napisali ideje in rešitve, ki bi jih lahko uporabili za reševanje problema:

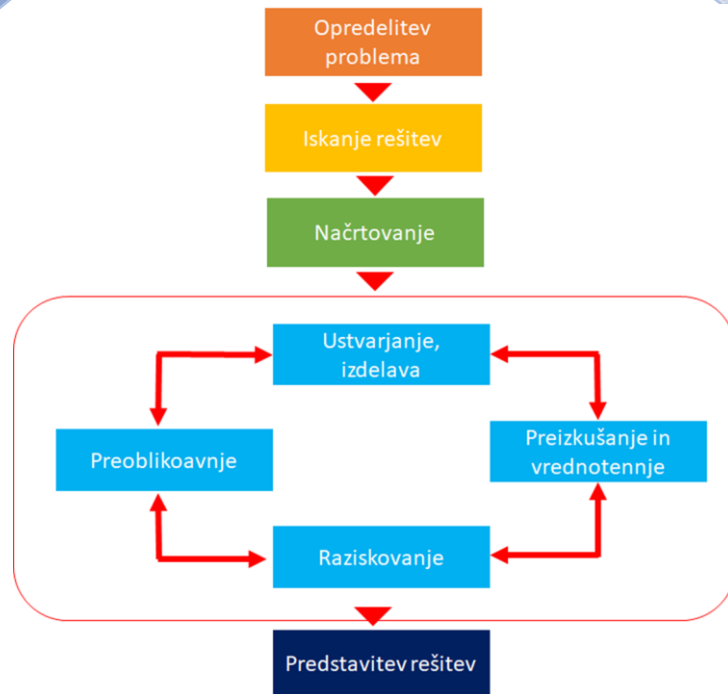
- osveščanje o vplivu škodljivosti tekstilne industrije na okolje
- analizirati, koliko se dijaki in učitelji sploh zavedajo problematike hitre tekstilne industrije (fast fashion) na okolje
- spodbudite dijake k uporabi rabljenih oblačil
- osveščanje o tekstilnih podjetjih, ki pri proizvodnji skrbijo za ekološki razvoj
- osveščanje o „second hand“ prodajalnah
- recikliranje (zbiranje) starih, premajhnih ali neuporabljenih oblačil
- predstaviti aplikacijo „Good on you“ ostalim dijakom
- vplivanje na trende: „Novo ni kul“
- dijake naučiti osnov šivanja, da si lahko stara, nevšečna oblačila preuredijo
- na šoli izvesti izmenjevalnico oblačil in modnih dodatkov

3. NAČRTOVANJE

Dejavnosti:

- **Načrtovanje ankete, s katero bi ugotovili:**
 - Pomembnost novih oblačil za dijake (in profesorje)
 - Stopnjo zavedanja o negativnem vplivu tekstilne industrije na okolje
 - Ali zavedanje vpliva na odločitve o nakupih v prihodnosti?
- **Oblikovanje predlogov za nadaljne aktivnosti (na podlagi rezultatov ankete)**
- **Priprava kratkega filma o hitri modi za spletno stran šole**
- **Izvedba izmenjevalnice oblačil in modnih dodatkov na šoli**

4. VREDNOTENJE REŠITVE

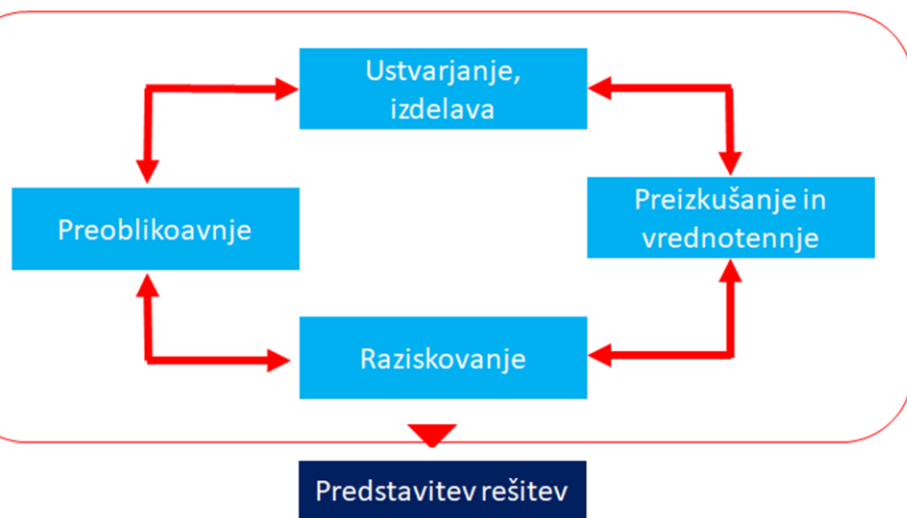
Dijaki so se odločili, da bodo izvedli naslednje 3 dejavnosti:

1. Izvedba ankete, koliko se dijaki in učitelji sploh zavedajo problematike hitre tekstilne industrije (fast fashion) na okolje, koliko jim pomenijo nova oblačila, kateri proizvajalci oblačil so najbolj priljubljeni in odnos do rabljenih oblačil.

2. Priprava kratkega filma o vplivu tekstilne industrije na naše življenje, ki bi ga lahko predstavili drugim dijakom in bi vključeval dejavnosti:

- *osveščanje o vplivu škodljivosti tekstilne industrije na okolje*
- *osveščanje o tekstilnih podjetjih, ki pri proizvodnji skrbijo za ekološki razvoj*
- *osveščanje o „second hand“ prodajalnah*
- *možnosti recikliranja (ponovna uporaba) starih, premajhnih ali neuporabljenih oblačil*

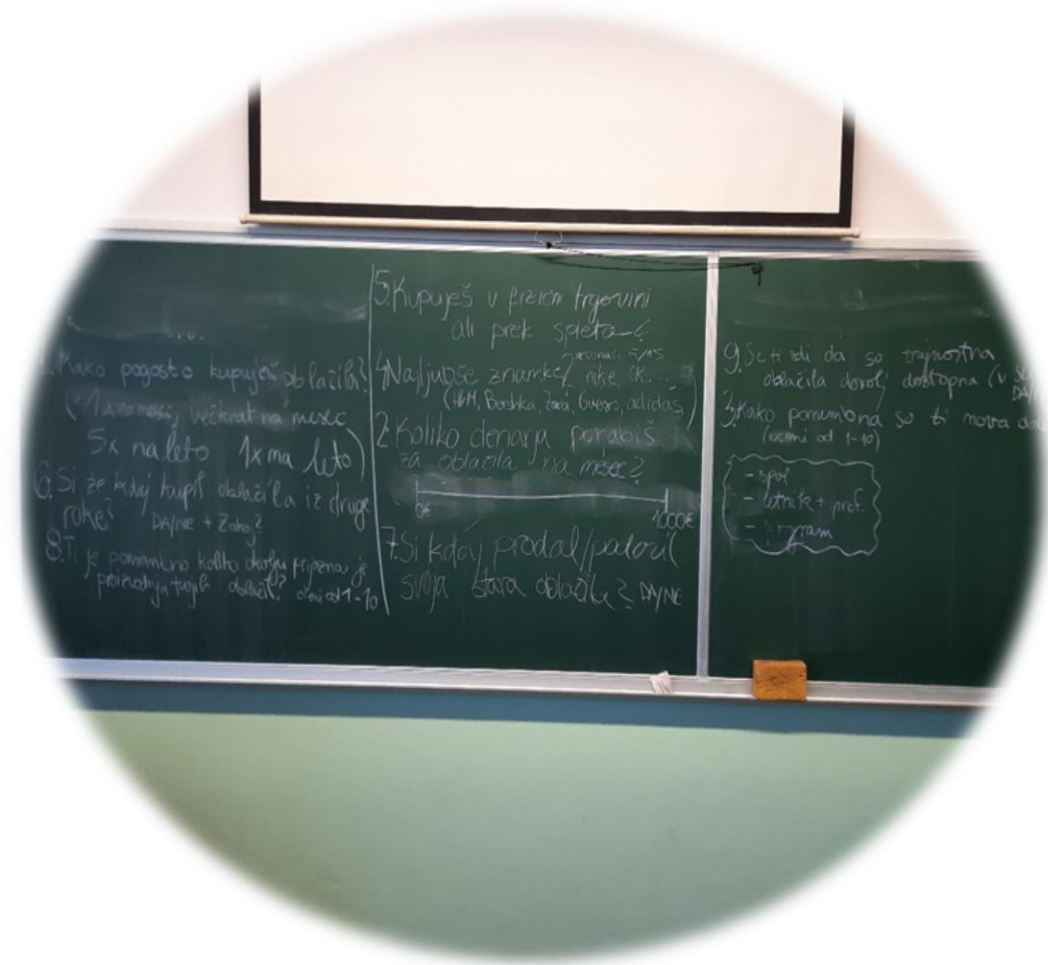
3. Na šoli izvesti izmenjevalnico oblačil in modnih dodatkov

Načrtovanje ankete

Anketa je vključevala naslednja vprašanja:

https://docs.google.com/document/d/1mJxpJ_kPcaG4GHu1j-8Vj6wpn0EZ0DLq/edit?usp=sharing&oid=104511537914324996709&rtpof=true&sd=true

Analiza ankete

- Analiza je pokazala da dijaki:
- radi nosijo nova oblačila
- se na splošno slabo zavedajo negativnih učinkov hitre mode.
- se kljub zavedanju o negativnih učinkih hitre mode ne odločijo za manj nakupov
- ne posegajo po oblačilih iz druge roke
- posegajo po znamkah, ki slovijo po hitri modi prav zaradi cenovne dostopnosti
- bi prišli v izmenjevalnico oblačil, če bi jo organizirali na šoli

Celotna analiza je dosegljiva na povezavi:
https://docs.google.com/document/d/1hfkVQsjDZbTHIP6qB4ryL_uCBqit0UQY/edit?usp=sharing&ouid=104511537914324996709&rtpof=true&sd=true

Analiza ankete

Analiza ankete je pokazala potrebo po preoblikovanju rešitev oz. potrebo po novih dejavnostih:

- večje osveščanje o negativnih učinkih za okolje
- večja spodbuda za nakup v „second hand“ trgovinah
- zmanjšati predsodke o nakupu rabljenih oblačil

Razvijanje kompetenc podjetnosti

Dijaki so med delom razvijali veliko različnih kompetenc:

ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI:

- Odkrivanje priložnosti
- Ustvarjalnost
- Vizija
- Etično in trajnostno razmišljanje

VIRI:

- Samozavedanje in samoučinkovitost
- Motiviranost in vztrajnost
- Vključevanje virov

DEJAVNOSTI:

- Prevezemanje pobude
- Načrtovanje in upravljanje
- Sodelovanje

5. PREDSTAVITEV REŠITVE

IZZIVI	REŠITVE
Kako ostale dijake osvestiti o negativnih učinkih hitre mode?	Film o osveščanju: pristopiti s humorjem, ne z vsiljevanjem.
Kako zmanjšati pomen „prestiznih“ modnih znamk?	Film: prikaz samozavestne osebe v ne novih oblačilih (povdatek drugih osebnih vrednot, ki ne temeljijo na modnih znamkah)
Kako dijake na šoli aktivirati, da bi neuporabljena oblačila prinesli v izmenjevalnico?	Uporabiti mladostniški pristop in jezik: Povabilo v obliki rime, s humorjem...
Kako dijake aktivirati, da bi se izmenjevalnice udeležili?	Dodeliti kupone, s katerimi kupijo oblačila. Nagraditi s kuponi tiste, ki so prinesli rabljena oblačila. Vključiti še profesorje – kupone se lahko podari.
Kako spremeniti mišljenje o hitri modi na dolgi rok in modi ne predpisovati tolikšnega pomena?	Se zavedati pomena čistega okolja na dolgi rok – možnost obravnave aktualnih tem pri ostalih predmetih.

Opredelitev problema

ALI LAHKO DIJAKI NA ŠOLI ZMANJŠAJO NAKUPE NOVIH OBLAČIL IN ALI SO PRIPRAVLJENI NOSITI TUDI RABLJENA OBLAČILA?

Iskanje rešitev

- Osveščanje o vplivu škodljivosti tekstilne industrije na okolje.
- Spodbuditi dijake k uporabi rabljenih oblačil.
- Osveščanje o „second hand“ prodajalnah.

Načrtovanje

IZVEDBA ANKETE → DA VIDIMO STANJE NA ŠOLI, NA PODLAGI REZULTATOV SLEDI PRIMERNA AKCIJA

POVABILA, DA NAJ PRINESEJO ODSLUŽENA, A ŠE UPORABNA OBLAČILA → SLAB ODZIV DIJAKOV S KLASIČNIM E-MAIL SPOROČILOM. POTREBA PO PREOBLIKOVANJU POVABILA: IZDELAVA PLAKATOV IN POVABILA V OBLIKI RIME, UPORABA SLENGA.

Ustvarjanje, izdelava

Preoblikoavnje

KAKO NAGOVORITI DIJAKE, DA BO ODZIV USPEŠEN?

Preizkušanje in vrednotenje

Raziskovanje

APLIKACIJA „GOOD ON YOU“ IN ŠIVALNI TEČAJ TRENUTNO NISTA TAKO AKTUALNA → SE JU NE RAZVIJA DALJE

ANKETA POKAŽE SLABO ZAVEDANJE NEGATIVNIH UČINKOV TEKSTILNE INDUSTRIJE → AKCIJA → POTREBA PO IZDELAVI FILMA ZA DIJAKE O OSVEŠČANJU PROBLEMATIKE HITRE MODE

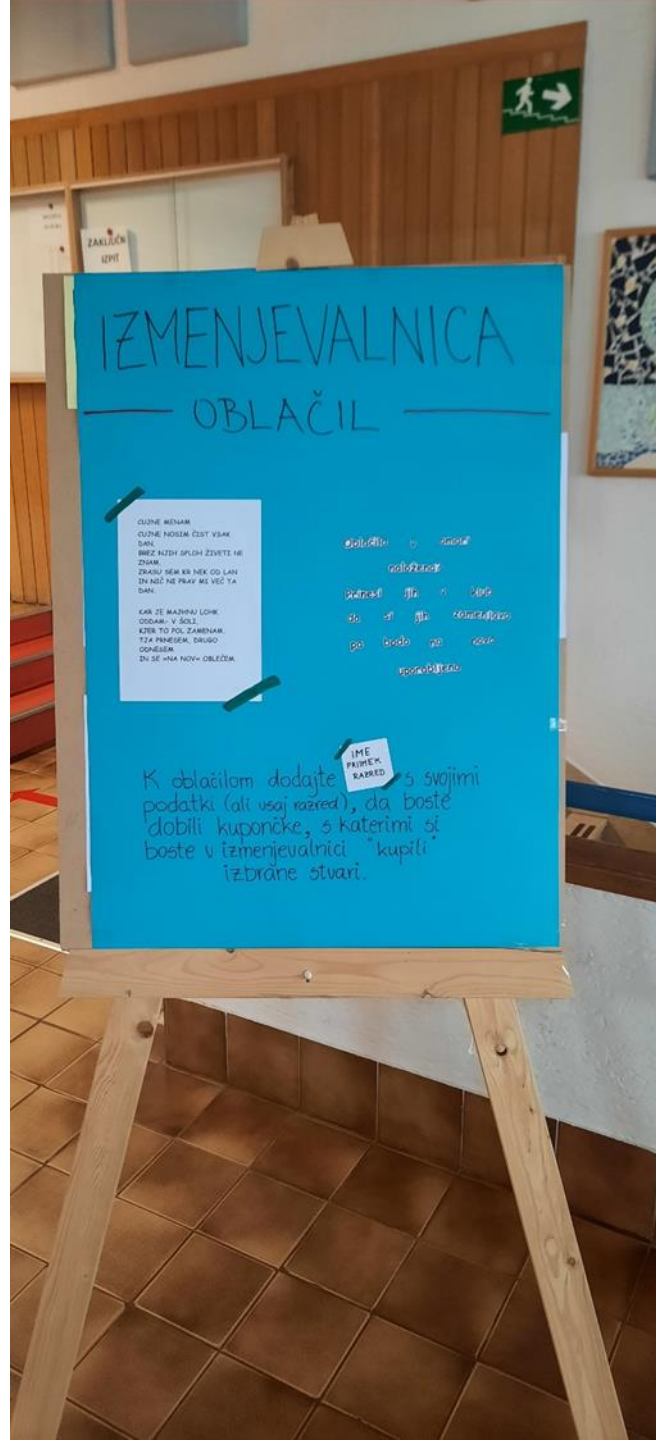
Predstavitev rešitev

Vabilo dijakom, da v šolo prinesejo nerabljena oblačila

CUJNE MENAM

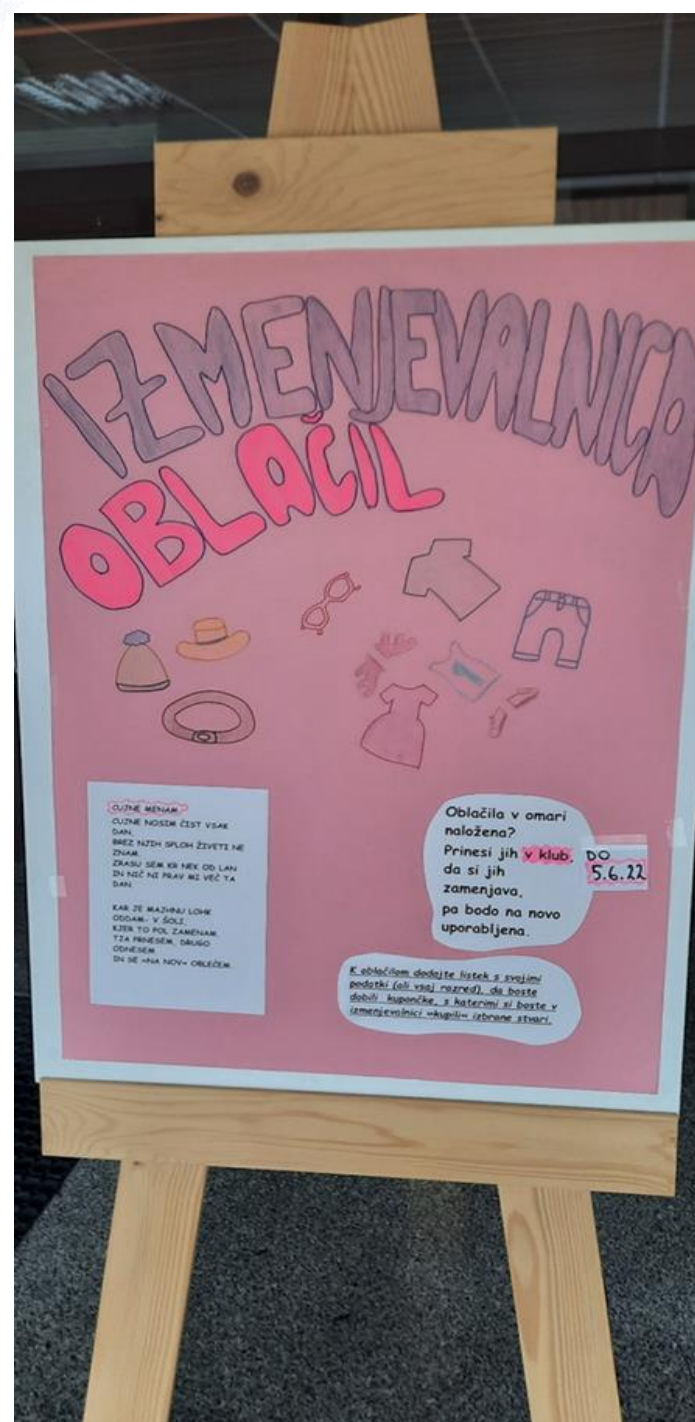
CUJNE NOSIM ČIST VSAK DAN,
BREZ NJIH SPLOH ŽIVETI NE ZNAM.
ZRASU SEM KR NEK OD LAN
IN NIČ NI PRAV MI VEČ TA DAN.

KAR JE MAJHNU LOHK ODDAM-
V ŠOLI- KJER TO POL ZAMENAM.
TJA PRNESEM, DRUGO ODNESEM
IN SE NA NOV OBLEČEM.

Vabilo dijakom, da
v šolo prinesejo
nerabljena oblačila

MAJDA SE JE ČEZ ZIMO
POREDILA, NIČ JI NI VEČ
PRAV.
JAKNO SLEČE, HLAČE
OBLEČE,
ŠTUMFE USE NA KUP
ZMEČE,
KAR PREMAJHNO JE - V
MENJALNICO ODNESE
IN SE NA NOVO OBLEČE.

Ne veš kaj bi s starimi
oblačili?

Prinesi jih v
IZMENJEVALNICO
in najdi nekaj novega
zase.

Enostavno, trajnostno
in poceni.

ALI STE KAJ
ZRASLI?
VAM CUNJE NISO
PRAV?
NE ZANEMARITE
TEGA BESEDILA
IN GRELA VAS BODO
NOVA OBLAČILA.
ZATO MOČ V SRCU
ZBERITE
IN SVOJA OBLAČILA
PRINESITE.

Izdelava dveh filmov na temo hitre mode in osveščanja o „second hand“ trgovinah

HITRA MODA (Mia in Zoja)

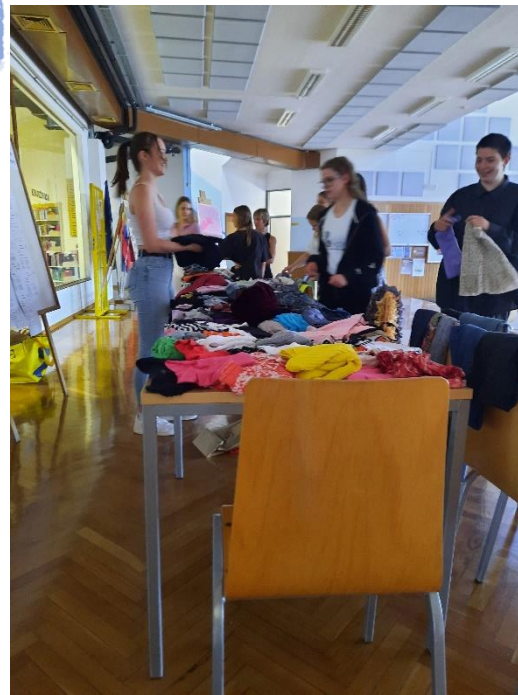
https://drive.google.com/file/d/1QtMWVqdUWlx5lMPn_7pOiiHEyRop63ua/view?usp=sharing

NOVICE IZ ŠC POSTOJNA (Tara Meta, Lejla)

https://drive.google.com/file/d/1ishISb1aBU0_luAqjRtwpRODkVi4Vk_F/view?usp=sharing

Organizacija izmenjevalnice oblačil

- Ker izmenjevalnica ni predstavljala želje po zaslužku, je vsak kos imel vrednost 1 €.
- Dijaki, ki so prinesli oblačila za izmenjavo, so dobili kupone, ki so jih nato v izmenjevalnici lahko zamenjali za oblačila.

Sklepne misli ob zaključku projekta Izziv za dijake

Dijaki, vključeni v izziv, so se skozi tematiko vse bolj zavedali resnosti negativnih učinkov hitre mode za posameznika, širšo družbo in okolje.

Problem je večplasten in izredno kompleksen, saj je spornih več točk:

- Gojenje rastlin za tekstilna vlakna, kjer se uporabi ogromne količine gnojil in škropiv.
- Izdelava oblačil v glavnem poteka v državah v razvoju, kjer pogosto ni postavljenih standardov glede vpliva na okolje.

- Oblačila šivajo pogosto ženske ali celo otroci za mizerno plačilo ob nehumanih pogojih.

Sklepne misli ob zaključku projekta: Izziv za dijake

➤ Dijaki so tekom dela poskušali oblačilom odvzeti njihovo pomembnost in v ospredje postaviti človeka in njegovo bistvo.

➤ Nova oblačila in urejenost dijakom predstavljajo veliko vrednost. Dijaki so se odzvali na povabilo in so prinesli za njih neuporabna oblačila v šolo.

➤ Dijaki so pripravljeni nositi tudi rabljena oblačila, če so ta še vedno lepo ohranjena, morajo pa biti modna.

➤ Skozi izmenjevalnico so dijaki tako razbili predsodke o rabljenih oblačilih, saj smo videli, da je bilo 95% oblačil skoraj brez sledi nošenja.

➤ Dijaki so izmenjevalnico ocenili tudi kot zabaven in družaben dogodek.

➤ Dijakinji, ki sta oblačila „prodajali“ sta si zadali izziv prodati čim več oblačil, zato sta ostalim dijakom tudi svetovali, poiskali kombinacije, bili zabavni itd.

➤ Oblačila, ki so ostala, smo odnesli na Rdeči križ.

➤ Zavedanje, da bo potrebno spremeniti vrednotenje in odnos do svojih bodočih oblačil ni ravno prijetno.

➤ Za globalno ohranitev okolja pa je nujno potrebno zmanjšati proizvodno in nakupe novih oblačil.

➤ Nepremišljeni nakupi novih oblačil nas počasi, a vztrajno ropajo čiste vode, zraka, zdravja in nenazadnje življenja na tem planetu.

